

Dnro 10253/164/20

21.12.2020

Tarkastussuunnitelma vuodelle 2021

Rikosasioiden tietosuojalain mukaiset toimivaltaiset viranomaiset

Tietosuojavaltuutetun tehtävänä on henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018, rikosasioiden tietosuojalaki) noudattamisen valvonta. Valvontatehtävää toteutetaan osin tarkastustoiminnalla, johon voi liittyä rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän tiloissa paikan päällä tehtäviä tarkastuksia, kirjallisia tarkastuksia tai esimerkiksi tiettyä toimialaa koskevia selvitysluonteisia tarkastuksia.

Rikosasioiden tietosuojalaki tuli voimaan 1.1.2019. Lain soveltamisalaan kuuluvien toimivaltaisten viranomaisten keskeiset erityislait ovat myös muuttuneet osana rikosasioiden tietosuojadirektiivin (EU) 2016/680 voimaansaattamista.

Tämä suunnitelma kattaa vuodelle 2021 suunnitellut rikosasioiden tietosuojalain mukaisen toimivaltaisten viranomaisten henkilötietojen käsittelyyn liittyvät tarkastukset (tietosuojavaltuutetun asiakaspalveluryhmän 3 toimiala). Tietosuojavaltuutetun toimiston muusta tarkastustoiminnasta on erillinen suunnitelma.

Tässä suunnitelmassa on huomioitu asiakaspalveluryhmän 3 toimialaan kuuluvien EU-tietojärjestelmien valvonta ja tarkastukset (tällä hetkellä VIS, SIS II, Eurodac, tullitietojärjestelmä ja Europol) näitä koskevien erityissäännösten mukaisesti. Lisäksi voidaan toteuttaa ad hoc tarkastuksia erikseen nouseviin kiireellisiin tarpeisiin vastauksiksi tai yksittäisen kanteluasian käsittelemiseksi.

Samalla tarkastussuunnitelma toimii Suomen SIS II-evaluoinnin suosituksissa edellyttynä valvontaa koskevana monivuotisena suunnitelmana.

Suunnitelma päivitetään jokaisen kalenterivuoden loppuun mennessä.

Keskeisiä sovellettavia säännöksiä

Rikosasioiden tietosuojalain 48 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu voi tehdä tarkastuksen rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän tiloissa, jos tarkastus on tarpeen tämän lain noudattamisen valvomiseksi. Edellä mainitun säännöksen 3 momentin mukaan tarkastuksessa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

Rikosasioiden tietosuojalain 49 §:n mukaan tietosuojavaltuutetulla on oikeus tehtäviensä suorittamiseksi saada pyynnöstä poliisilta virka-apua. Rikosasioiden tietosuojalain 50 §:n 1 ja 2 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu voi kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita sekä pyytää näiltä lausuntoja. Tietosuojavaltuutettu voi 48 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen yhteydessä käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijaa. Tietosuojavaltuutettu voi nimetä asiantuntijaksi suostumuksensa tehtävään antaneen henkilön, jolla on tietosuojavaltuutetun tehtävän hoitamisen kannalta merkityksellistä asiantuntemusta.

Edellä mainittuja vastaavat säännökset sisältyvät tietosuoja-asetukseen (EU) 2016/679 ja tietosuojalakiin (1050/2018).

Hallintolain (434/2003) 39 §:n mukaan viranomaisen on ilmoitettava toimivaltaansa kuuluvan tarkastuksen aloittamisajankohdasta asianosaiselle, jota asia välittömästi koskee, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista. Edellä tarkoitettulla asianosaisella on oikeus olla läsnä tarkastuksessa sekä esittää mielipiteensä ja kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista. Tarkastuksen kuluessa asianosaiselle on, mikäli mahdollista, kerrottava tarkastuksen tavoitteista, sen suorittamisesta ja jatkotoimenpiteistä. Tarkastus on suoritettava aiheuttamatta tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa. Tarkastajan on viipymättä laadittava tarkastuksesta kirjallinen tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Tarkastuskertomus on annettava tiedoksi tarkastuksessa läsnäoloon oikeutetulle asianosaiselle.

Tarkastuksilla pyritään yksityiskohtaiseen ja totuudenmukaiseen selvittämiseen ja sen yhteydessä pyritään saamaan esiin sellaisia tosiseikkoja, joiden selvittämiseen hallintoasian tavanomaisessa kirjallisessa menettelyssä ei aina ole mahdollisuuksia (Hallituksen esitys eduskunnalle hallintolaiksi ja laiksi hallintokäyttölain muuttamisesta, HE 72/2002, 39 §:n perustelut).

Tarkastusten toteuttaminen

Tietosuojavaltuutetun toimisto antaa tarkastusilmoituksen hyvissä ajoin etukäteen rekisterinpitäjälle tai henkilötietojen käsittelijälle. Kuitenkin myös ilman ennakoilmoitusta tehtävät tarkastukset ovat erikseen niin päätettäessä mahdollisia. Tarkastusilmoituksessa rajataan tarkastuksen kohde, kuvataan toteuttamistapa ja pyydetään tarvittavat tiedot ja selvitykset etukäteen.

Tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus, joka toimitetaan rekisterinpitäjälle tai henkilötietojen käsittelijälle.

Tarkastusten ajankohdat ja tarkastettavat kohteet

2021	Tarkastuksen kohde	Kohdistus
Tammikuu	Puolustusvoimat	Sotilastiedusteluun liittyvä henkilötietojen käsittelyyn liittyvä dokumentaatio sekä rekisteröidyn oikeuksien toteutuminen
Helmikuu		
Maaliskuu	Maahanmuuttovirasto	Henkilötietojen tietoturvaloukkausten käsittelyprosessi; erityisesti oleskelulupakorttien ja muukalaispassien sekä pakolaisten matkustaja-asiakirjojen lähettäminen asiakkaalle
Huhtikuu	Toimivaltaiset viranomaiset	Velvollisuus ilmoittaa tietoturvaloukkauksesta toiselle rekisterinpitäjälle (rikosasioiden tietosuojalaki 36 §)
Toukokuu	PNR/matkustajatietoyksikkö	Matkustajarekisteritietojen arviointikriteerit ja menettelytavat

	Poliisihallitus, Schengenin tietojärjestelmä (SIS)	Kuulutukset henkilöistä, joita etsitään kiinniottoa ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai luovutussopimuksen perusteella tapahtuvaa luovuttamista varten (Päätös 2007/533/YOS, V luku)
Kesäkuu		
Heinäkuu		
Elokuu	Sisäministeriö Eurodac-järjestelmä	Tietojen käyttö lainvalvontatarkoituksessa (Asetus (EU) N:o 603/2013, Artikla 32, kohta 2)
Syyskuu	Poliisihallitus Tulli	Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 9 §:n mukaisten tietolähdetietojen käsittely Kasvojen tunnistukseen liittyvät järjestelmät, sitä koskevat ohjeet ja koulutukset sekä rekisteröityjen oikeuksien toteutuminen automaattisessa kasvojentunnistuksessa
Lokakuu	Syyttäjälaitos Yksityinen turva-ala ja pysäköinninvalvonta	Syyttäjälaitoksen rekisteripitovastuu kirjaamis- ja asianhallintajärjestelmä Sakerin osalta Haalarikamerat ja osoitusvelvollisuuteen liittyvä dokumentaatio sekä rekisteröidyn oikeuksien toteutuminen
Marraskuu	Itä-Uudenmaan poliisilaitos	Henkilötietojen käsittelyä koskeva sisäinen laillisuusvalvonta ja tarkastusoikeuspyyntöjen käsittely
Joulukuu	Helsingin poliisilaitos Tulli	Henkilötietojen käsittelyä koskeva sisäinen laillisuusvalvonta ja henkilötietojen luovuttaminen viranomaisille yksittäistapauksissa Laki henkilötietojen käsittelystä Tullissa 9 §:n mukaisten tietojen käsittely (ennalta estävä ja paljastava toiminta)

Vuonna 2022 tehdään Asetuksen (EY) 2018/1862 Artiklan 69 mukainen kattava SIS-järjestelmän tarkastus. Erikseen päätettävien kuulutusluokkien tarkastus suoritetaan vuosittain. Asetuksen (EY) N:o 767/2998 mukaiseen VIS-järjestelmään kohdistetaan vuosittain erikseen päätettäviä valvonta- tai tarkastustehtäviä.

Apulaistietosuojavaltuutettu _____

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.

Jakelu

Hätäkeskuslaitos

Maahanmuuttovirasto

Poliisihallitus

Puolustusvoimat

Rajavartiolaitos

Rikosseuraamuslaitos

Sisäministeriö

Syyttäjälaitos

Tulli

Ulkoministeriö

Helsingin poliisilaitos

Itä-Uudenmaan poliisilaitos

Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteystiedot

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Puhelinvaihte: 029 566 6700

Verkkosivut: www.tietosuoja.fi